

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterjesztési és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 8 kor.

Fél évre . . . . . 4 kor.

Negyed évre . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlított példányra 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Mai erkölcsök.

Iria: Kontler Gyula.

Kiadva a jelszó: **Előre!**

Haladjon a XX. század embere minden téren. Előre a jelszó, de sebah hátra meggyünk is; csak az a fő hogy: menjünk, haladjunk.

A haladás két módjának van hive. Hagyjunk el mindent, ami kiment a divatból, ami régi s teremtsünk azonnal új állapotokat. Ezt tartja az egyik tábor. Csiszoljunk szép lassan a mult hibáit s úgy teremtsük meg az új állapotokat. Ez a másik tábor jelszava.

Melyiküknek van igazja? azt bajos eldönteni. Egyszer ez, másszor az a mód a helyesebb; már amint azt a tárgy természete és a körülmények kívánják.

Fából vaskarikát csinálni azonnal, az nagyon bajos dolog volna s természetes a multat a jelennek cserélni fel is hasonlóan bajos. Akik új állapotokat akarnak teremteni, azok bizony nagyobb számmal vannak, mint a mérsekelte haladás hívei. Ez a baj.

De kik is vannak az új állapotok várók, sürgetők között?

Csalódott, letört egzisztenciák; legnagyobb részt fiatal emberek. Akiiket becsapott, megpaskolt a sors keze. Kiktől elfordult a szerencse Istennője. Ezeknek kellene új világ, hogy szárnyra kaphassanak, híresek, irigyeltek lehessenek.

Kik szorgalmas és tehetséges tanulói voltak az iskolának; kiknek önbizalmat adott feles menüiségben a teremtő: azok a csalódott emberek. Ők az iskolában voltak irigyeltek. Az elismert jó tanuló az iskolában nevelt, de mily keserves dolog aztán neki az élet kacagását hallania.

Mit ér a mai időkben a tudás, az emi-nens diploma, szerencse, helyesebben protekció nélkül? Semmit! Sajnos, de így van.

Kopogtat az állást kereső fiatal ember.
— Van ajánló levele? — ez az első kérdés.

— Van Uram, kítűnő diplomám.

— Sajnálom barátom! — egy jó ismerősöm fog ajánlani egy szolid fiut, őt akarom alkalmazni.

Igy megy ez mindenütt.

S ki az a szolid fiu? Lehet, hogy az, aki többszöri javító vizsga után szerzett diplomát. . . . De persze a méltóságos, nagyságos, tekintetes urak szava elég ahhoz, hogy a feketéből fehér legyen s fájdalom ez a mai időben a mérvadó.

A tehetséges, önbizalommal bíró egyének nem tudnak fellépni s maradnak tucat embernek. Nincs ki kibontsa szárnyukat, tehát nem is repülhetnek.

S ha valaki elég okos ezt észrevenni megtanul tettetni, hazudni, akkor még nem késő. Lehet elismert ember. De kétszeresen jaj annak, ki későn ébredt fel; mert akkor

örökké marad a nagy hétköznapiasságban s érezni fogja, hogy a sors igazságtalan volt hozzá.

És sok az ilyen csalódott ember! Látja, hogy rútul becsapódott, tehát ő is csalni igyekszik.

Kit? Akit lehet! Ezen rétege a társadalomnak az iparos, kereskedő és földmives osztály legnagyobb része.

Szolgálok példával.

Dohányárutitási engedély kell a falusi szatolásnak. Fizet busásan a kérvény megírójának. Meg is környékez itt-ott egy-egy közbeeső fórumot, hogy véleményezze, ajánlja az engedély megadását. A kérvényt »nem« — felelettel kapja vissza.

Megy aztán az igazgatósághoz személyesen s jópénzen vett tanácsokkal. Otthon ezeket mondja:

Huncut, csaló az egész világ, csak a pénzügyigazgató becsületes ember. Azt azonban nekem kellett becsapnom. . . . De mosom kezemet, mert urak mondták, hogy másképp nincs.

Asszony, ha tudnád hogy sirtam, meséltem arról, hogy özvegy vagyok, 9 — apró gyermekem várja a kenyeret s mert nincs trafik, tehát nem megy az üzlet, kenyér sincsen. Szegény nagyságos ur úgy elérkezé nyúlt, hogy szinte kicsordult a könnye, s én meg nevettem magamban látva, hogy Urak sem elég okosak. . . . Csalj, csaljunk asszony ezental mi is. Becsületes embernek, szemérmes koldusnak üres a tarisznyája.

Az asszony szótfogad. Tanulnak tőle a többi asszonyok s a férjőtől meg a többi férfiak. Paraszt az urat, férfit a nőt igyekszik rászedni s így lesz a mai világban minden, csupa tetetés, álnokság szünlelés.

Bekötjük a szemét annak, ki jót tesz velünk, ki protezsál. De Ő sem különb, mert érdekből cselelekszik. . . .

Ilyen viszonyokat látva aztán, ne kiáltson fel az ember:

Tisztább erkölcsöket!

A jegyző úr magánügye.

A Zala f. é. aug. 15-ki 184-ik számában ily című cikk jelent meg. A cikk pedig íródott a vármegyei jegyzők által f. hó 7-én Keszthelyen megtartott egyleti közgyűlésnek egyik határozatából kifolyólag, mely Nagy Samu urnak, a Zala fel. szerkesztőjének kérvényével szemben hozott.

Nagy Samu úr ugyanis kérte, hogy a közgyűlés a Zalát tegye meg az egylet hivatalos lapjának a Zalavármegyei Hírlappal szemben, mely eddig az egylet hivatalos tőzlőnye volt.

A közgyűlés azonban Dénes Béla úr, közig. jegyző, indítványára a kérvényt egyhangulag elfűtölte. Készítették pedig a közgyűlést erre a határozatra a jegyzői kar véleménye szerint »a minden előleges infor-

máció beszerzése nélkül alaptalanul megjelent sértő cikkek«, melyek a Zalában, ennek folyó évi több számában Tapolca és Csáktornya előjáróságai, a keszthelyi és csáktornyai szolgabírók s a vármegye alispánja ellen napvilágot láttak.

Az indítvány miatt a Zala Dénes Bélát fenti számában megtámadta, melyre Dénes úr nyilatkozatot küldött be.

Miután lapírsunk a válasznak helyt nem adott, hogy Dénes Béla a támadással szemben a nyilvánosság előtt védekezhessék, Dénes úr válaszáat, az igazság kedvéért, a következőkben adjuk közre:

»Igen tisztelt Szerkesztő úr!«

A »Zala« f. évi augusztus hó 15-iki 184-számában »A jegyző úr magánügye« című cikkere szives engedelmével a következőket van szerencsám válaszolni. Kérem, hogy jelen soraimnak is kegyeskedjék becses lapjában helyt adni. Amennyiben pedig ezen óhajom nem teljesülne — szives engedelmével gondoskodni fogok más lapokban lásson jelen válaszom napvilágot; mert tessék tudni, még a csáktornyaiak sem zárkoznak el a nyilvánosság elől.

Minden jegyző ujongó örömmel veheti Szerkesztő Úr ezen zseniális ötletét, hogy a jegyzők közgyűlését a szóban lévő esetben a »szemét domb«-hoz hasonlítani móltóztatt. Hálas köszönet ezért a jól megválasztott közmondásért!

Az idézett közmondás alkalmazásának értelmét ugyan bölcs és indokolt dolog volt megmagyarázni, mert másként talányszerűtűnémet ellett volna az, hogy a Tekintetes Szerkesztő úr hatalmas és előkelő személyisége hogyan jelenhetett meg a sok, különböző szűk hatalmi körrel rendelkező jegyzőből allegorikusan összeállított »szemétdombon«.

Ez a kimagyarázás megható megliszteltetés a jegyzői karra nézve, amit minden, esetre viszonzni kell. Ha például azon közmondással kezdtem volna válaszomat hogy: »Kutyaugatás nem hallatszki menyországba«, mindenesetre nekem is kötelességem lett volna ellene tiltakozni azon fellevés ellen, hogy a közmondásos »kutyá« megjelenésből bárki is kicsinylést olvasson ki. Mert ugyebár Tekintetes Szerkesztő úr még 40 fokban láz sem hozhat bennünket oly öntudatlan állapotba, hogy egymást kicsinyeinök?

Azt hiszem, azt is bölcsen méltóztattik tudni, hogy a többi jegyző is csak éppen oly szűk hatalmi körrel bír, mint a csáktornyai. Egyik sem hatalmasabb a másiknál, még a Tekintetes Szerkesztő úr kedvéért sem.

Mily szép és magasztos szerepet vállal Tekintetes Szerkesztő úr az élet színpadán: a Nemezis szeresepét! Jutalmaz és büntet; felmagasztal és lekicsinyít; megment és bűnhődésbe taszít. Csak azt bámuljuk, hogy amig Tekintetes Szerkesztő úr hírlapírói székét el nem foglalta, mielőtt áldásos működését megkezdte, a vármegye közigazgatása a bű-

nők s hivatalos visszaélések fertőjében el nem sülyedt. Talán láthatatlanul örködött felettünk?

Mily érdekes lenne, ha az artatlanul üldözött, Tekintetes Szerkesztő úr által megemlített jegyzők sorra elvonulva előltnak, vagy legalább tudhatnánk, kik azok?

De nem kevésbé lenne érdekes azok számát sem tudni, akiket — habár hála az igazi Nemezistnek komoly következmény nélkül — Tekintetességéig vasszorgalmával beszerzett rossz információk alapján 40 fokos vakmerőséggel meghurcolni, pelegérré állítani igyekezett.

Ezeket összevetve, hű bírálatot adhatnánk arról, hogy hogyan méltóztatik játszani a Nemezis szerepét. Hogy t. i. a Nemezis játéka a közügyet, közérdeket igazán szolgálja-e, avagy csak a piaci közönségnek való szellemi buklenckekkel s tűzokádással cifrázott komédiás mesterség?

Ne méltóztassék rossz néven venni, hogy még Tekintetes Szerkesztő úr nyilvános működése is képezheti nyilvános megbírást tárgyát. Aki magasban áll, azt messziről is sokan látják. A nagy hangra messziről figyelmekek lesznek. Aki itél, az megítéltetik!

Ami a keszthelyi jegyzői gyűlésnek a Tekintetes Szerkesztő urat is érdeklő tárgyát illeti, azt bizzuk csak a jegyző urakra. Sokkal jobban meg fogják gondolni, hogy mit tegyenek, mint Szerkesztő úr véli. Nem kell azoknak száraz dajka.

Azon tiszteletteljes kijelentéssel zárom soramat, hogy további hírlapi polemiaira sem kedvem, sem időm. Csak éppen hivatkozott s vármegyénket tengelyéből kiforgató jeles közleménye kellett bennem oly derült hangulatot, hogy még válaszádra is volt kedvem!

Dénes Béla

Csáktornya nagyközség közig. jegyzője.

A kolera a szomszédban.

A szomszéd Horvátországban az ázsiai kolera t bakteriologiailag megállapították. Szalmay József, a csáktornyai járás főszolgabírája, ugyanis e hó 23-án sürgőnyt kapott a varasdi járási hatóságtól, hogy a Varasdi Friedauval szomszédos Krizóvljani község területéhez tartozó Falmic nevű hegyen a kolera hivatalosan konstatáltatott. Privátim úgy értesültünk, hogy nevezett hegyi községben már 6 megbetegedés történt.

A telegram vétele után főszolgabíró úr, mint a szomszédos hatóság vezetője, azonnal a legszigorúbban intézkedett. Legelső sorban a Dráva hidját a csendőrség által rögtön elzáratta s oda azonnal egy öt főből álló csendőrségi különítményt állított. A járási csendőrséghez, valamint a Dráva mentében elterülő községek eljárásaihoz rendeletet menesztett, hogy a határon át érkező utasokat megfigyeljék, azokról megfigyelés, esetleg fertőtlenítés fogantatás céljából a járási hatóságnak azonnal jelentést tegyenek. Az állomás határrendőrségét pedig utasította, hogy a Horvátországból jövő összes vonatok utasaival szemben az orvosi vizsgálatot s holmijainkra nézve a fertőtlenítési eljárást alkalmazásba vegyék.

Komoly pillanat előtt állunk tehát, amikor itt az ország határán az ázsiai kolera réme kapukon kopogtat. Védekezniünk kell tehát ellene mindenképen. Nemcsak azért, hogy a betegséget magunk ne kapjuk meg, de azért is, hogy az országba be ne eresszük.

És itt nem elég csak a hivatalos appa-

rátus. Annak Argusz — szeméit sok mindenféle kikerülhető lehet, a legkomolyabb bürokratikus intézkedéseket játszani s élet vénni a legéberebb-eljárásnak, ha a közönség maga a hivatalos közegeknek nem segítkezik, ha őket fárastól terhes ellenőrző munkájukban nem támogatja.

Szükséges tehát, hogy karöltve védekezzünk a kolera behurcolása ellen. Elsősorban tartuk be az ételmezésben s általában életünk rendjében a szükséges óvószabályokat s továbbá neccak magunk ne utazunk Varasdra, de másokat is ellenőrizzünk ebben.

Mert ha a kolera bacillusai hozzánk jönnek, majdnem kizárólag a magunk vigyázatlanságának tulajdoníthatjuk, mert nem voltunk eléggé óvalosak vagy nagyon kicsire taksáltuk a veszedelmet.

Ezt célozza egyebiránt főszolgabíró úrnak a községi eljárásokhoz intézett abbeli megkeresése is, hogy vonják be a védekezési akcióba a lelkészeket, kiknek ez esetben egyik legfőbb hivatásuk a horvátországi búcsujárás beszűntetése lenne. Népünk ép ebben az időben keresi fel Maria-Bisztricit tömegesen. Kivánatos, hogy a nép ettől a kolera-ra való tekintetből, egy időre visszatartsák.

Erre pedig csakis a lelkész urak hivatottak. A kiknek módjukban áll, hogy a valási kegyelet megsértése nélkül, hiveiket a búcsúk látogatásától visszatartsák.

A főszolgabíró úr megkeresésével ezt célozza, s merjük hinni, hogy nem eredménytelenül!

K Ü L Ö N F E L É K.

— **Szent István ünnepe.** A magyar nemzet legnagyobb ünnepét szokott kegyelettel ülték meg Csáktornyan; de nem a megfelelő ténnyel. Mert a nemzeti lobogók csak az iskolákon és hivatalos helyiségeken leugtek, magánházon egyen sem volt látható. Pedig van rá községi határozat, melynek alapján a háztulajdonosok felkérletnek, hogy Szent István napján, itt a határszélen, demonstrálják az ünnep nemzeti jellegét külsőleg is. Egy jóleső ténny azonban konstatalunk: az üzletek be voltak zárva egész nap. Szalmay József főszolgabíró intézkedéséből történt, akinek abbeli intézkedéseért az egész magyarság elismerésel van. Az ünnepi misén Péter Róbert házfőnök celebrált, az ünnepi hitzónoklatot Varga Gangang hittanár mondta. A mise végén a jelenvöl csekelyszámú közönség a Himnusz énekelt.

— **A polg. iskola köréből.** Godra Gyula tanárnak a csáktornyai áll. polg. iskolához való kinevezetése egy örvendetes ténnyel van kapcsolatban. Ezzel a kinevezéssel ugyanis megoldást nyert a sokat bolygatott latin nyelv kérdése. Godra tanár a kinevezési okmány szerint első sorban a latin nyelvet fogja tanítani polgári iskolánkban. És pedig teljesen díjtalanul. A szülők tehát semmiféle tandíjat nem fizetnek a latin tanításáért. Másik előnye az intézkedésnek az is, hogy a latin nyelvet már az idén az összes osztályokban tanítják. Kétségtelenül Pataky Kálmának, az intézet igazgatójának, az érdeme, hogy ez az intézkedés a kormány részéről megtörtént, amiért az érdekelt szülők halálját igazán kiérdemli. — **A polg. isk. lányintézet** hasonlóképen erősen szárnnyat bont. A tavalyi 20 hely 50-re egészítődött ki s emellett is egész sereg lánykát kellett visszaútasítani, akik felvételket kértek. Még megérjük, hogy a mostani keret is szűknek bizonyul s újabb intézkedésekre lesz szükség, hogy a lányin-

ternátus az örvendetes mutatkozó közziségletnek teljes mértékben eleget tessen. — **Beiratkozás.** A helybeli áll. kisedovodába a beiratkozások a hónap elején megtörténtek. Az ovodába összesen 137 kised iratkozott be.

— **Az ovodák építése.** A tavasszal megkezdett építkezések serényen folynak. Úgy a városi a Festetics György utcában, mint a külvárosi Pusztafa területén összeltető alá kerülnek. A késői befejezés s az ovodák felszerelése miatt azonban valószínűleg csak tavasszal köllözhetik be mindkét ovoda az új helyiségekbe.

— **Beiratkozás.** A helybeli alsófokú iparos tanoncskolában a jövő évi beiratkozások jövő hó első napján történnek. Először is másodikán 4—5. harmadikán 2—4 órág. Figyelmeztetnek úgy a kereskedők, mint az iparosok, hogy tanoncaikat annál is inkább irassák be ezeken a napokon, mert a beiratkozás eredményét az iskola igazgatósága azonnal közölni tartozik az iparhatósággal.

— **Eljegyzés.** Steiner Elza kisasszonyt eljegyezte Fischer Adolf gyári művezető.

— **A borbélyok szünnetelése.** Múlt hétfőn szokatlan dolog történt. Hétköznapon a borbélyok műhelyei zárva voltak. S nemcsak Csáktornyan, hanem országszerte. A borbélyok szünnetelése, illetőleg ünneplése az aradi országgyűléssel volt kapcsolatban, melyet a borbélyok ügyeik megtárgyalása végett tartottak. A gyűlésen többek közt a nyugdíj létesítése, a segéd és munkaadó közti viszony, a segédek fizetésének rendezése, a horraivaló eltérőlése s. b. volt napirenden.

— **Kecskeméti mulatság.** A kecskeméti károsultak javára ma este 8 órakor a Herman-féle kerthelyiségben a perlaki ifjuság táncal egybekötött zártkörű hangversenyt rendez. Beléptődíj személyenkint 1; családjegy 3 K. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak. A zenét a perlaki hírneves Károly cigányzenekar szolgáltatja. Rossz idő esetén a mulatságot a vendégül helyiségeiben tartják meg. A rendezőség, melynek élén mint elnök dr. Szabó Zsigmond áll, 14 tagból áll. A jótékony célú estélyen közreműködnek: Herman Ernő, Waligurszky Antal, Szabó Gyári, Blazsincsi Jenő, Szucsich Kari, Szucsich Anti, Szucsich Döme, Németh Jenő.

— **Az ellenőrző szemlék elmaradnak.** Felsőbb intézkedés következtében az idei szokásos ellenőrzési szemlék elmaradnak. E szerint sem a közös, sem a honvéd legénységnek ősszel jelentkeznie nem kell. A tart. tiszteknek és tisztviselőeknek, valamint hadapród-jelölteknek bemutatása azonban a rendezés időben megtörténik.

— **Tanítválasztás.** A múratüredi közs. iskola tanítójának Bóna Ernő okl. tanító választották meg egyhangulag. A választás elnöke a közig. bizottság megbízásából Harmat Nándor ligetvári jegyző volt. Bóna Ernő a csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben kapott oklevelet.

— **Választás.** A csáktornyai általános ipartestületnél Id. Premecz Miklós lemondásával üresedésbe jött elnöki állásra Sáfrán Károly, Halmos József lemondásával megüresedett jegyzői állásra Premecz Imre választott meg egyhangulag.

— **Hangverseny.** Ma délután 6 órakor helybeli tanulók nyári zenekara az Antonovics-Komár féle kertben a kórházalag javára kis színelőadásal egybekötött hangversenyt rendez. Tekintettel a nemes célra, a közönség számos látogatását kéri.

— **Iskolai értesítés.** A csáktornyai m. kir. áll. polgári fiú és leányiskolában az

1911—12-ik iskolai évre vonatkozó beiratások szeptember hó 1, 2, 4 és 5-én d. e. 8—12 óráig a tanári szobában eszközöltetnek. A javítóvizsgálatok szeptember 1-én d. n. 2 órakor, a tanterv-külföldi vizsgálatok pedig 2-án d. u. 2 órakor tartatnak meg. Az iskolai évet megnyitó istentisztelet (Veni Sancte) szeptember 6-án d. e. tartatik, a rendes tanítás pedig 7-én kezdődik. A beiratások a tanulók szülei vagy azok helyettese kísérelében személyesen tartoznak megjelenni s bizonyítványukat az igazgatónak bemutatni. Azon tanulók pedig, akik először iratkoznak be az intézetbe, a beiratásnál iratelési s az újraoltási bizonyítványukat is bemutatni tartoznak. A beiratáskor kell jelentkezni azon tanulóknak is, akik latin nyelvet ohajtanak tanulni. Tandíj, beiratásdíj és egyéb járulékok címén a tanulók 12 korona 30 fillért fizetnek, a latin nyelv tanulásáért azonban ingyenes. Vagyontalan szülei gyermekei, kik jó magaviseletűek, tandíjmentességet nyerhetnek. Megjegyzem azonban, hogy 4 korona 50 fillért minden tanuló köteles fizetni. A tandíjengedést kérelmező folyamodványok szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve s a kir. tanfelügyelőséghez címezve, a beiratkozás alkalmával az igazgatónál nyújtandók be. A vidékről jövő tanulók figyelmeztetnek, hogy az igazgató előleges tudta és beleegyezése nélkül szállást fogadni nem szabad. Pataký Kálmán polg. isk. igazgató.

— **Kinevezés.** Madarász Ákos határszéli rendőrségi fogalmazót, a csáktornyai határrendőrség volt vezetőjét a belügyminiszter határszéli rendőrkapitányává nevezte ki.

— **Új helyettes jegyző.** Starzsinszky László csáktornyai rendszeresített segédjegyző a nagykanizsai járás főszolgabírája által Légrád nagyközségbe helyettes jegyzővé kirendeltetett. Ismerve Starzsinszky László jegyző szorgalmát, megbízható munkásságát és példás józanságát, Starzsinszky távozását sajnáljuk, Légrádnak pedig a szerencsés választáshoz gratulálunk.

— **Megölte a homok.** Megrendítő csapás érte mult hétfőn d. u. 4—5 óra közt Kayser Vilmos baki grófi tisztartót, akinek 9 éves Gyula fiát az omló homok maga alá temette. Kayser tisztartó az egyik kordélyost homokért küldte ki a határba. A kordélyossal a kis fiú is kiment. Munka közben az élénk fiú oly helyre került, ahol a talaj meglazulván, a fiú a lezuhanó homoktól megala jutott. A fiú segíteni már nem lehetett. Mire a homok alól kiszabadították, már kileheite ártatlan lelkét. A szerencsétlen véget ért fiút csütörtökön Csáktornyára hozták s itt temették el. A drávaszentmihályi temetőben helyezték örök nyugalomra. A kis fiúban Kayser Lajos grófi tiyárk unokáját siratja. Nyugodjék békében!

— **Megszűnt a vesztegár.** A Csáktornyai szörványosan uralkodott sertésvész, továbbá az ugyanitt szörványosan felmerült takonykór megszűnt. Miért is az ezek miatt elfrendelt zárlatok a mult héten a hatóság által feloldattak. A vidék feloldása is csak napok kérdése. Alsópusztafa, Drávacsány, Belső és Drávacsány — falu felterjesztés alatt állanak, melyekre nézve intézkedés már holnapra várható. Állatot Ausztriából azonban 40 napon belül még sem lehet szállítani. Így a csáktornyai betűvásárok, a szomszéd községekre való tekintetből, sem tarthatók meg. De remélhető, hogy 1—2 héten belül ezek a vásárok is megnyílnak.

— **Kritikus napok.** Habentich góthai tanár az abnormis meleg okai után kutatva,

a hőség főokát abban találja, hogy az Island Spicbergák közti tenger, mely Európa viharfészekének kinthető, teljesen jégmentes. Emiatt szeptember végéig nagy meglepetést okozhat csak akkor várható fordulat. Kritikus napul a szeptember 24-ki újholdat helyezi előtérbe amikor nagy földrengések és a tűzhányók kitörései várhatók. Előmozdíja ezeket a veszedelmes jelenségeket a Nap ekvatoriális állása is. Ez a kettős vonzás idézné elő a föld felületének emelkedését, mitől a földrég mozgása is várható.

— **Kifogott hulla.** E hó 19-én Lapány község határában a Mura folyóból egy ismeretlen nő hulláját fogták ki, amely körülbelül másfél hónappal ezelőtt kerülhetett a vízbe. A hulla személyazonosságát, valamint a halál okát az előrehaladott nagyfokú feloszottság miatt megállapítani nem lehetett. Valószínű, hogy az illető vízbe fullt, miután külsérelmi nyomokat a hullán találni nem lehetett.

— **Országos vásár.** Drávaszárhelyen f. é. szept. hó 4-én orsz. lóvásár tartatik. Szarvasmarhavásár nem lesz.

— **Pintér Imre művészestélye.** Mindenképen elsöragu szórakozásra van kilátása Csáktornya műértő közönségének szeptember hó 5-én, azaz kedden. Ekkor tartja ugyanis egyetlen művészestélyét Pintér Imre a budapesti v. népszínház elsőragu tagja. A fehér családi program, mely szigoruan ragaszkodik ahhoz, hogy fiatal urileányok is végig élvezhessenek s mindenütt a legnagyobb elismerésre találkozik. Pintér Imre neve nem ismeretlen előttünk. Budapesti népszínházi sikerén kívül, kedves ismerünk ő a gramofon lemezek útján is. Ez estén mutatkozik be Parlagi Koróelia soubrette primadonna, a budapesti János vitéz versenygyőztese, a pécsi Nemzeti Színház dédelgetett enekesnöje, aki gyönyörű hangjával, vérbeli színezetlentumával mindenütt egy csapásra hódítja meg a közönséget. A harmadik szereplő Fehér Arthúr a Népopera elsőragu tagja, kiben a komoly műzsa talál hivatott képviselőre, míg a zongorakíséretet Kereszthy Jenő okl. zenetanár vállalta el.

— **Az anyatej pótlása** lehetetlen és így ne kockáztassa senki sem a gyermek életét, hanem a lehetőségig emlön táplálja, azt mondják a világ összes orvosai. Az elválasztás percében kell a tápanyag megválasztására kiválóan ügyelni és kell, hogy minden anya tudomást szerezzen arról, miszerint a gyermek leghatalmasabb tápszere az elválasztás pillanatától a Phosphatine Faliere.

— **Lopás.** Novák György gáborvölgyi lakost ép akkor érte tetten a Zrínyifalva községhez tartozó drávhadi csárdánál a csendőrőrzár, amikor Hilses Benedek odavaió kocsmáros jégverméből különféle tárgyakat ellopt. A kár 93 K-ra rüg A tetteseket ellopták s a kir. járásbírósnak átszolgáltatták.

— **Hamis pénzek.** Lovrecz János hétéves zéri lakos még mult hó végén 2 db. hamis bankót kapott. Egy darabig magánál őrizte a hamis pénzt, de utóbb ismét forgalomba hozta, bár tudta, hogy a bankóknak értékük nincs Lovrenczet emiatt a járásbírósnál feljelentette. Ép így járt Novák Péter gáborvölgyi lakos is, aki hamis egyforintost hozott forgalomba.

— **Zsebtolvaj.** Mrazovics Mari zalaujvári cigánylány nem a legügylenebb tolvajok közé tartozik, de az idei búcsú alkalmával mégis pörül járt. Mesterségét gyakorolta,

amikor Gajdor Imréné, Kaszák Györgyné és Hádalin Jánosné búcsusokot meglopta, de tetten érték, amikor a nevezett asszonyok szoknyaiból összesen 23-60 K készpénzket erszenyestől magáévá tette. A jó madár hűvösre került.

— **Tolvaj.** Bergen Antal csáktornyai illetőségű foglalkozás nélküli csavargó Dörner Sándor helybeli bádogos kárára nyílt helyről 12 K pénzt lopott s azután megszökött. Bergent a csendőrség körizi.

— **Verekedő falusiak.** Nuszter Pál, Zelics József és Simonkovich Pál gyümölcshegyi lakosok a Kismihályfalva és Gyümölcshegy közli úton egymással összeveszttek. Régi haragosok lehettek, mert ugyancsak bírók keltek. Az áldozat Simonkovich Pál volt, akit két társa bottal alaposan ellátott. Az ejtett testi sértésekért a tettesek a bíróság elé kerültek.

— **Választmányi gyűlés.** A szeptember hó 12-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlés előkészítésére az állandó választmányi ülése f. é. szeptember hó 4-én délelőtt 9 órakor fog a vármegyeház gyűléstermében megtartatni.

— **A notáriusok árvi.** A községi jegyzők árviának emelendő Erzsébet-árviához érdekében jegyzőink nagyarányú tevékenységet fejtenek ki. Vármegyénkben is nagyon felkarolták az ügyet. A kibocsátott sorsjegyeket, amelyek esetleg 64 ezer korona nyereményt biztosítanak a szép célnak, úgy a községek mint erkölcsi testületek is szép számmal megveszik. De a jegyzők még abban is lelkesen buzgólkodnak, hogy szánelomra méltó kollegáknak, kik nyugdíj nélkül meghalnak, gyermekeit az egyetemes erővel létesült nevelőházban helyezték el e sorsjáték révén. Így, kétszeres siker koronázza szép törekvésüket.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

A »Zala« című lap ez év 184. számában foglalt »A jegyző ur magánügye« felírást viselő s a saját ügyét sejtítő kirohanásra csak annyit jegyez meg, hogy a Zalának hivatalos lapul leendő elfogadása iránt nem a jegyzők részéről jött indítvány lett leve, hanem a Zala kérvényezte ezt írásbeli kérvényben, mit Nagy Samu szerkesztő szeméim láttára adott be az Elnöknek. A határozat sem az volt, hogy az ügyet egyelőre levették a napirendről s más alkalommal loznak (i. i. a megyei jegyzőegylet) felette határozni — hanem a kérvény véglegesen és kereken el lett utasítva. Ami pedig a közleményből rám vonatkozik, ki kell jelentenem, hogy Samu legyen, ha arra válaszolni érdemesnek tartom, mert ez jó izlésem ellen való volna. Tapolca, 1911. évi augusztus 16.

Horváth Jenő.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Szerkesztői üzenet.

H. E. Szent István napjáról megírt hangulatos cikkét nem közölhetük, mert csak pénteken deflúan kaptuk meg, amikor cikkünk már ki volt szedve. Mellesleg kérjük, tartózkodjék cikkében a politikai paprikás kijelentésektől s célzásoktól, mert már ismétlenül kijelentettük, hogy nekünk lapunkban a politika érintésektől tartózkodnunk kell.

Hazánk hajója. Nem közölhető.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodplatna cčna je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fat računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Zakoni, koje polodolavac mora znati.

Putnik, koj po leti vu veliki vručini spazi na vrtu lèpoga zreloga sada, sigurno si premišlava, kak bi dobro bilo par jabukih ili hruških vtrgnuti pak vžep deti. Ako je pošten clovek itak si premisli, da vu lucki vrt nje smeti prèk splaziti i tam kvara delati, jerbo ako ga nešci prime, nemore se stèm braniti: ja nisam znal, da to zakon brani.

Zakoni su naše pravice i koj greši proti ovam pravicom nemore reći: nisam znal, da to zakon drugač zahtèva

Najlepše je to vu naših zakonih, da pravicu svakomu jednako deliju. Naše lèpe domovine svaki član je jednaki pred zakonom, bil on bogataš ili siromak, gospou ili muž.

Pokehdob pak zakona svaki clovek jednako mora poslušniti i zveršavati, zato nekoje budemo tu spisali i raztolmačili.

Svaki jedini clovek nemore sve zakone znati, k tomu veliko vučenja i vnogo vremena treba. Budemo po priliki samo one zakone tolmačili, koje svaki gospodar mora znati i poznati, koji nam pokazeju onoga dobrog i ravnoga puta, po kojim iti moramo.

Zakon dopušca svakomu, da si polje tak obdelava, kak sam oče, ako stèm nikomu kvara nidèla.

Vu najviše mestah je zabrajeno po jedinim pastii. Zato su občinski pastiri, da cèloga sela marhu paseju. Od dvanajst lèt

mlajša deca na nikakvi način nesmeju pasti, jerbo deca vu ovi dobi vskolu moraju hoditi. Puno je lepše i hasnoviteše decu vu skolu poslati, kak na pašu. Svaki dobro zna, da denes nije tak lahko živeti na svètu, čisto prez svake znanosti. Naprimer, ako je dečko soldat — tomu pak malo steri vujde — već koliko mu je na pomoć, ako lèpo čitati, pisati i računati zna. To se pak samo vu skoli moći navčiti, vu paši hormeš nè.

Konople i len samo tam je smeti namakati, gde je tog mesto za taj barat odredjeno. Kam marha nodi vodu pit, blizo sela ili blizo zdenca, nije smeti to pod velikom kaštigom napraviti.

Paziti moramo, da se čuda gnoja skup nènabere po dvorišču, jer to nije zdravo, drugač pak i velika kaštiga od vlasti nas postigne.

Od leta staresti žrebcih ili od pol leta staresti bicek na pašu se nesme pustiti.

Svaka občina mora bice i kanžore imati. Siromaskeše občine se slobodno skup sdružuju, pak skup kupuju ove stvari. Takve bice i kanžore mora občina držati, od kakve fajte varmegyija zapovèda. Puščati je samo zlicencem slobodno. Za domači barat svaki si drži takvoga bika, kakvoga oče, to mu nišci nebrani.

Nišci nesme drugomu zemlju odorati i da se to tak lahko nedogodi, svaki mora na meju stupe zabiti ili pak kamena zakopati. Koj to neče dobrovoljno napraviti, občinsko poglavarstvo je presiljeno nanjegve stroške to napraviti.

Vu svaki občini se moraju odrediti puti kud je smeti marhu goniti.

Nikoga nije moći presiliti, da po svoji zemlji puta dopusti.

Svaka občina mora školskoga vrta, tojest cepilnjaka imati, gde se deca vučuju cèpiti i sadovno drveje povati. Taj vrt dobro zagradjen mora biti, da nikakva stvar, napriliko zajec nemore nutri dojt. To graju zakon strogo zahtèva. Koja občina se tomu proti stavlja, varmegyija na občinski strošek da vrta zagraditi, občinsko poglavarstvo pak strogo kaštiguje.

Svaki gospodar najkesneše do zadnjoga marcitua po drevju gosenicè, zaplenjke (smutke) pobrati i skuriti mora. Stričke predi kak v cvèt vudriju, a grinto pak odmah, kak se kaže sfondati je treba. Koj to zamedi, občinsko poglavarstvo, pod terhom strofa, na njegovje stroške mora to načiniti.

Detelčno seme, ako je od grinte nè čisto, nije smeti trčiti.

Folišno ili pokvarjeno melo, mlèko, vrhoje, putra, maščo pod terhom velikoga strofa je zabrajeno.

Ako nam čmelec na susedov kraj sede odmah moramo i juša imamo po njega iti, ako na vrtu ili po drevju kvara napravimo; od toga smo odgovorni. Ako dva dana nè, išcemo ili nè primemo čmelca, onda je njegov na čijim imètku se zastavi. Betezne čmelce uništiti moramo, a koše pak skuriti, koj to nè napravi strofa bude platit.

(Drugipat dalje.)

I. Pošiljanje u April.

Svakomu je poznata ona šala prvoga Aprila, kada jedan drugoga pošilja nekam, gde nema nikaj posla niti kam ga nije nitko zval. Kada se je ta šala započela, vrhu toga izražitelji nisu još na čistom. Vrhu toga ima toliko raznih mnenjah, da si svaki more ono izabrati, koje mu se najbolje dopada, a to tim više, jer je jedno tak neveriojatno kak i drugo. Jedino to je sigurno, da navada druge u April pošiljati postoji već tri stolietja.

Godine 1675 je bil u Parizu najlepší prvi April, koj se samo dade zamisliti, nieki soldat invalid sa drvenom glavom. Tu su malo ograničene ljude pošiljali u kuću invalidah, gde da tobože žive takov jedac invalid, kojemu je u ratu kanonska kugla odnesla glavu, a onda su mu niesto nje načini drvenu, skojom sad bez svake neprilike more okolo hodati. Koji su toga glasovitoga čovieka, koj je u bitki glavu zgubil, hoteli videti, nje su šaljivdije iliti pošiljači u April vodili po dugih dvorih i dugih hodnicih sim tam kriš kraš, a onda su došavši do stanovitoga miesta, svojemu Aprilašu rekli, kak da to po nečem poznaju: »Aha, doma je invalid!« — Sad samo idite po ovom hod-

niku izraven, onda se tam pri kraju obrnite na desno, a onda opet na lievo, zatim dojdete do stubah, koje vode dole do prizemno, onde samo odprite prva vrata na lievoj strani, tamo je!«

U invalidskoj kući su svi za tu parišku šalu znali, pak kad je onda taj »u April poslanik« postie dugog simo i tamo, lievo i desno hodjenja po hodnicih, tandem negda došel na jedno dvorište, gde ga je nieki kučni sluga, na njegovo pitanje za invalidom, poslal u kuhinju. Ovde mu je opet sokač, na pitanje za invalidom drvenom glavom odgovoril, da se je otišel podbrivat . . . posve na koncu onoga hodnika na desnoj strani, sedma vrata lievo. »Poslanik« ode hitro po tih tamnih hodnicih do barbara, ali mu barbir veli, da je taj glasoviti čudak, malo prije od njega otišel. »Poglednite u krčmu tam pri vratih na koncu vrta.«

Ovak bude pitajući od jednoga do drugoga pošiljan, dok ga nieki pošalje na riekü Seinu, koja kroz sredinu Pariza teče, gde da tobože taj drvenom glavom vudicom ribe lovi za zabavu. Ovamo došavši izbilja je našel nekoliko starih invalidov vudičih, zli sve sa navadnimi glavami, koji su mu dovikivali: »prvi April!«

To je bilo 30-ga Marcitua 1840, kad

je u francezkih novinah stalo: »Glasoviti putnik okolo zemlje, je odkril strašno veliko zelnu glavu u Novoj seelandiji. To je najme jedno drvo, koje u vručini daje lepa siencu i blad, a listje je dobra i zdrava hrana. To zelje zraste kak jabuka visoko a za šest miesecih je posve zrelo i za jesti. Sieme se dobiva u malih škatulicah po pet krunah škatulicu u glavnom skladistu u mustovnoj ulici br. 7. — Naručbine budu se počele stoprv 1-ga Aprila razasiljati.«

To je dal u novine nieki Contil, šaljivec francuzki metnuti i jer je bila ulica i broj njegovog stana u novinah, to je dobil naručbe za sieme toga zelja tri sto jezer krunah, a bedakom naručiteljem je razaslal repičino sieme u malih škatulicah po pet krunah. Prevareni su se tužbom obratili na državno odvjetnika, ali Contil je u to vrijeme odmaglil iz Pariza u Bruselj, od kuda je državnomu odvjetniku sledieći list pisal:

»Gospodine! Ja se čudim, da niste odmah opazili iz štampanja u novinah, da se ciela ta stvar tiče navadne šale 1-ga Aprila. Zakon nezabranjuje čovieku se zabavljati i šale zbijati.«

Medjutim se je taj iznašastelj svagde vugibal zandarom, kaj je i pravo učinil.

Em. Kollay.

KAJ JE NOVOGA?

— **Proneverenje.** Na Ujvideku, gde od Magjarskoga orsaga serbi velikoga kulturnoga centruma imaju, se je proneverenje pripetilo. Manojlović Lazar, od »Srbska Matice« literarne družtve kassér, je polmilijun kurune proneveril. Manojlović je kakli bogat človek bil poznat na Ujvideku i na okolici; hižu, zemlje i gorice je imel, kakli gospon je živel, u zadnjih vremenah je i avtomobila držal i nitko je nê mislil, de ov človek nê na pravim putu si je skrbel pezeze. Augustuš 15-ga dana su neočekivanu vizitu držali u blagajni, i onda su spazili, da polmilijun kurun pezeze faliju iz kasse. Manojlovića su odmah vlovili. Nesretni človek je taki valual, da pezeze je on proneveril, i njemu je pri ovim grdim delu od družtva i glavni knjigovoditelj: Marković Arkadia pomagal. Proneverenje je več dve godine trajalo, i iz vkradenih pezezi je Marković 26 jezer kurun dobil. Marković glavni knjigovoditelj je sada nê na Ujvideku, nego u Serbiji, na Krecu se sdržava; redarstvo je telegrafično poiskalo konzulatuša, da nek Markovića odmah primeju. Ov čeli dogodjaj je na Ujvideku veliku konsternaciju zrokuval.

— **Regula je valual.** Edelenjski krvnik, Regula Ede stolarpomocnik, koj je na Edelenju jednu familiju vmoril, augustuš 14-ga dana v noći je na čistoma povedal, valual pred žandari svojega grozovitoga čina. Sve budem valual, gospon štrazamester — rekel je on. Ve zda več ne budem nikaj čekal. Nek dojde smrt. — I ov človek valual i spoznal je sve i povedal je na čistoma to, kak je skončal Ceizlerovu familiju. Drugi dan su ga odmah na Miškole u rešt spravili. Brčsas i njega bude sud na galge sudil, i onda Bali Mihajl opet će imati pribekemi djelo. Regula je ovo krvoločnost samo za 200. kurune napravil. Tuliko pezeze je našel pri krcmaru u kišti.

— **Zrakov mrtvac.** Badger aviatikus je u Čikagou (Amerika) svojim eroplanom doli opal i odmah umrl.

— **U Beču je kolera.** Teknečeg meseca 16-ga dana je u Beču jedna Švendt Alojzia zvana težakinja u koleri umrla.

— **Skupa u smrt.** Buču Janoš bazinski (Požonjarmegija) dečko je zaljubljen bil u Monak Kristinu i jer su roditelji ovi ženitbi proti stali, mladenci su odlučili, da budu skupa samoubojnik posteli. Augustuš 15-ga dana su se obedva dali fotografirati već su van išli na željezničku štreku, i tamo u zorju pred lokomotiv su se hitili. Vlak je obedva na falate strgel. Jednoga lista su nazaj ostavili, u kojim pišeju, da nek obedva skupa zakapaju.

— **Ljubezna drama na Višegradu.** Augustuš 16-ga dana v jutro na Višegradu je na Butjini Katalin, 22 godišnju dekle strelil njezin ljubovnik. Devojk*su na Budapešt u Bethesda-spital spravili.

— **Samoubojni dečko.** U Solnoku v Šeftisk-zvanim marofu se je Kiss Mihajl dečko u jednim skednju na gredu obesil. Samoubojstvi zrok je nepoznat.

— **Na srce je vpičil svojega prijatelja.** Dumitru John i Novakonj Péter balncski mladi seljagazdi su u dobrim prijateljstvom živel. Augustuš 15-ga dana obedva prijatelji su u Lugošu v krcmu išli, i tamo veselo se poleg žganice z baviplali. Med tèm se je med njimi svadja nastala i Novakonj plasnul je svojega prijatelja. Ov se je nê vupal svaditi, jer njegov pajdaš je hajdi veliki i jaki človek bil, i zato ga je samo psual.

Novakonj je i na dalje pluskaval Dumitrua, tak dugo, da je ov mali Dumitru u srditosti došel, i s svojim nožom Novakonja je u srce vpičil. Noža je u srcu ostavil i odbježal. Na srce vpičeni človek je za krvnikom bežal i na mostu ga je dostignul, van je spuknul iz svojega srca noža, i hotel u krvnika vpičiti. Ali kada je noža van vlekul, krv je hapilo curiti, tak, da je Novakonj, koj je već jako trudan bil, skupa se srušil i za neštere minute umrl. Krvnika su vlovili.

— **Jedna občina prama žganici.** Od Ókemence (Ungvarmegija) občine zastupničtvu na Kuzma Mihajl zastupnika predlog jednoglasno je odredilo, da subotu odvečer od 6. ure, do pondelek jutra 6 ure i na svetačne dane pred svetka odvečer od 6 ure, za sveikom drugi dan jutro do 6 ure krcme se moreju zaprlo držati, v njem nikakve pitvine ne smeti tržiti, niti plesnezabave držati. Ovu odluku je občinski biro, 12 zastupnikov i još 18 občinski stanovnikov podpisalo. Spametna je ta odluka, i bormes dobro bi bilo, ako bi se takvi dogodjaj i pri nas, u Medjumurju pripetilo; mortigne bi bilo onda kod nas šterčija.

— **Imenovanje.** Kr. ug. ministar od školskih poslovi je Lang Mariu k dravavašarheljsku, Krampatics Magdolnu k rackanizaciju i Nuzy Stefanu k csakotornjaisku orsačku školu za učiteljicu imenoval.

— **Premještenje.** Kr. ug. kultusministar je Németh Jolan dravavašarheljsku orsačku učiteljicu na Cbakháza k orsačkoj školi premestil.

— **Glavosjek.** Augustuš 17-ga v jutro v Frankfurtu je vješar Müller zvanomu pešičkomu štrazamestru na tamoičkim dvoru glavu odseke. Na smrt odsudjenoga soldata otac i protestanski svećenik su milostivnu prošnju poslali k cesaru, nego nazajnaputni odgovor je doli došel. Müller štrazamester je u minuočj godini svoju ljubvu na smrt strelil, da se oslobodi od nje, jer je sirota bila i bogatu devojkju je hotel za suprugu jemati.

— **U krop je opala.** U Žolni Melcer Gjula stolar-pomocniku dvé godišnja mala devojka, augustuš 15-ga dana, dok je mati na najžu flake išla gorobesit, u krop je opala. Malo déte je drugi dan u svoje rane umrl.

— **Strajk u Engleziji.** U celim Englezskim orsagu od augustuš 17-ga jutro 8 ure su željeznički činovniki u strajk stupili. Vlaci ne hodiju, dragoča je velika i bude još veksu. U Liverpoolu već nê moći dobiti niti meso, niti mléko, niti melo. U Manchesteru i Liverpoolu su krvave bune bile. U željezničke centre su soldate poslali.

— **Samoubojstvo u špitalu.** Karacón Teréz služkinja, koja je u Aradu v jednom špitalu betežna ležala, je aug. 17-ga dana iz drugoga štoka doliskočila na dvor i umrla.

— **Kraljov rodjendan.** Kraljovoga rodjendana, augustuš 18-ga su u celim orsagu s velikom svečanostju obdržavali. U Budapeštu je grof Hédervary Karolj ministar-predsjednik na on dan velikoga obedva dal, na kojim su varaški i soldački velikaši nazočni bili.

— **Košsuth Ferenc u Budapeštu.** Košsuth Ferenc bivši trgovački ministar, koj je črez dugše vréme u kupalištu bil, augustuš 17-ga dana odvečer je u Budapešt došel. Na kolodvoru su ga prijatelji ljubezno prijel.

— **Stréla u cirkvi.** U Zavihost varašu povodom burom je stréla dolivudrila na

židovsku cirkvu. Dva muži su umrli, a osem na težkoma oranili.

— **Samoubojstvo na ulici.** U Budapeštu augustuš 17-ga dana Vrbice Janoš ciglar se je svojom ženom Ha Lancmostu prek žuril na Buda. Kada su sredina mosta došli, muž je na hitroma prek skočil i u vodu bučnul, gde se je vtunul. Samoubojstvi zroka niti supruga nezna.

— **Harajući ogenj u jednoj občini.** U Harapaš (Ungvarm) občini aug. 17-ga dana je veliki ogenj bil. 46 hiž, više kak sto pokrajine i ogromno krcmo je zgorelo. Petdesetčetiri obitelji su bez stana ostali.

— **Samoubojni glavni stožerni léčnik.** U Budapeštu aug. 14-ga dana v jutro je samoubojnik postal dr. Kosika Emil honvéd glavni stožerni léčnik. S jednim revolverom se je u jutro ob 6 uri u glavu strelil, i za jedno uro umrl. Dr. Kosika Emilia je u glavnom varašu svaki poznal, uvék je pri najvodvodski vadašiji kakli gost nazočen bil. Samoubojstvi zrok je to, da je Kosika već dugše vremenah betežen bil, i nê je imel ufanja, kaj bude negda zdrav postal. Njegovo mrtvo telo su na Nagbanja spravili.

— **Svdaljivi fiškaliusi.** U Marošvašarhelju augustuš 13-ga v noći v tamošnji Royal-kavani je dr. Dorka fiškaliuskandidat na krvavo zbuhal svojega sudruga, dr. Svetkua. Obedva su rumunji i on dan, kada je Svetku, koj je jako proti magjari, videl Dorkaja u jednoj magjarskoj družtvi, hapsil je njega psovati, na kaj je Dorka gori skočil i Svetkua krvavo zbil. Svdaljivci su drugi dan poleg težke uvjetke dvoboja ipali.

— **Čun na Dunaju.** U minuočem nedelju posle podne je Murešan Laslo ladja-težak nekotimi drugi pred Ujpesta na Dunaj išel na čunu se voziti. Počlam dobi je volje, da se kuplje, doli si je slekel opravu i nutar skočil u Dunaj. Prvíc je okoli čuna plival, a počlam pko je komedije delal s svojemi prijateljemi, koji su prama brežuljka veslali. Kada su razvezali, prepasno su spazili, da je Murešan izniknul. Hapili su njega iskati, ali su ga nê mogli naći. Nesretnoga človeka je Dunaj još nê gorihitil.

— **Ludni obrtnik.** U Aradu je Nanasi Gjörgj obrtnik u njegovoj ludni juršanji u Maroš réku skočil i vtopil se.

— **Veliki ogenj u Drezdi.** Poleg drezdaiskoga centralnoga staciona stojeći Esders-skladište robe gorostasna petkatna palača se je u minuočem nedelju vuzgala i na čistoma zgorela. Kvar je jako veliki.

— **Dvoboj.** Med Karolji Jožef grof, orsačkoga ablegata i Šternberg Adalbert grofa je augustuš mesec 13-ga dana u Požonju dvoboj bil. U dvoboju su se obedva na težkoma oranili.

— **Dvé nesreče u jednoj fabriki.** Augustuš 18-ga u podne v Budapeštu Čaklja-ulica pod 9 brojom u Rac i Lukšefirma fabriki med zida zidenjem se je jeden stalak srušil. Gosik Paula težakinja je doli opala i na glavi težke rane trpela; Lima Gjörgj zidar pak je na uogah rane dobil. Dok su branitelji nesretnikim rane zvezali, dot čas od tvornice u jednoj dvorani je jeden 5 metercentni željezni kotoč opal na Lencés Gjörgjovo lévu nogu i čistoma sdrobil. Branitelji su sve tri ranjenike u Rokusšpital spravili.

— **Ljubav!** U Resicabanji se je augustuš mesec 16-ga Rombauer Arpad željeznički činovnik na smrt strelil. Samoubojstvi zrok je to, da je Rombauer u jednu dievojkju zaljubljen bil, ali od devojke roditelji su

ženitbi proti stali. Rombauerov položaj se bez nade.

— **Grabežnik umorstvo.** U gőmőrvarmegjeiskim Lapsa-pusti su tekuceg meseca 15-ga dana na mrtvoma našli krejputa Zoller Istvana 55 godišnjoga kečđisovoga gospodarstvena. Veliku ranu je imel na glavi, glava je bila razkoljena, a žepi su mu prazni bili. Žandari su odmah istraživali i za nestere ure već su vlovili krvnike. Još on dan poslie podne su vlovili Mag Janoš cetirinaest i Lőrinc Jozef šestnaest godišnje male pastire, koji su vatvali, da oni su vmorili Zoller Istvana.

— **Papin položaj:** Kak taljanske novine pišeju, sveti otac, rimski papa već se bolje čuti. Augustus 18-ga dana već je papa u vatikanskoj privatni kapelci svečanu mešu slušal.

— **U vodu vtunjeni fiškaliuš.** Vu Horubaek (Danija) morskim kupalištu je dr. Fürth Emil bečki fiškaliuš s svojemj 9 i 14 godišnji vnuki kupal, i daleko je nutar plivali u morju. Za kratkoma su ga talasi vlovili i k sobom okretali. Dvě halasbarke su se na pomoć žurile, ali sve je zabadavo bilo. Fürth fiškaliuš i jeden dečko je već mrtve bil. Drugoga dečka su talasi na prud okretali, i njega su mogli u braniti.

— **Skočil je iz tamnice.** Iz temešvarske redarstve tamnice tekuceg meseca 18-ga dana vu noći skočil je Szabó Marton, jeden mladi službenik, koj je vezda ně zdavnja jezerosemsto kurune i više dragulje vkral. Szabó je za razbojničtvo svoje mustace i lasi doli dal'podbrivati, kaj ga nebi spoznali. Ali redari su ga ipak vlovili i drugi dan hoteli njega k odvjetništvo u tamnicu spraviti. Szabó, vu jednim netuvanom trenutku je skočil iz tamnice.

— **Carovo putovanje.** Ruski car i njegva familia će u septembar mesec 9-ga dana odputovati iz Peterhofa i u Livadiu budu isti, kamo vu septembar sredjoga dolazuju. Buduć je lamošnja nova palača još ně tak suha, kaj bi mogla familia nutar se seliti, car i njegva familia bude jeden čas na »Standard«-yachtu stanovala. »Standard«-yacht je vezda na putu preko Bosporuša u Crno-morje. Predi, dok bi se carska familia odputovala, būde od Konstantinovič velikoga kneza stariši sin svoje vjenčanje držal s Helénom srbskom knezicom.

— **Dvoboj.** Dva stari velikaši, i to grof Esterhazy Mikloš Moric i grof Wolkenstein Osvald su tekuceg meseca 18-ga dana pred poldan u Budapeštu vu Ferenc Jozef-husarkasarni dvoboja jurisali. Grof Esterhazy je 72, a grof Wolkenstein pako 68 godine stari. S pistolami su dvoboja imali, i niti jeden se je ne oranjil. Za dvobojom je grof Esterhazy na automobilu u svoju palaču se svratil, a grof Wolkenstein pako dimoputoval na Boldogkeresztur. Kaj je bilo zrok dvoboja, to neznaju, brčdas su se ovi dva velikaši naliozov-mstvo med nekaj posvadiili.

— **Vjenčanje.** Kraschovetz Karolj daruvarski trgovac je augustuš 10-ga dana držal svoje vjenčanje u Beču s Šrepl Ilonum.

— **Zaruka.** Zabó Janoš csaktornjaiski željeznički činovnik si je zaručil vidafalvi Ošsko Veronka gospodjicu u Nagjkanizi.

— **Naglo smrt.** Schneberger Jozef mjestni pedeset godišnji cipelarmešter je tekuceg meseca 15-ga dana vu jutro naglo umrl. Doktorska vizita je ustanovila, da je smrt srčna uzma zrokovala.

— **Dar.** Od pokojnoga Molnar Elek umirovljenoga fiškaliuša tugujuća familia je na špital temelj 100 kurune darovala.

— **Ogiftani oficieri.** U Portugaliji, vu Torez Nova varasu su tridesiti oficere s arzenikumom ogiftali.

— **Pronevjereni notariuš.** Porubsky Lajoš berčėnjski notariuš je osemjezer kurune pronevjeril, čudaj duge uzajostavil i skočil. Svoju suprugu i dvoje deće je doma ostavil. Brčdas prama Amerike si je puta vzel.

— **Kolera u Fiumi.** Poleg Adriatskoga morja, u Fiume varasu je kolera nastala; jedna Pillepčih Franciska zvana žena je u azijsku koleru umrla.

— **Iz krčme u smrt.** Irsacek Istvana, jednoga vagbestereiskoga cipelara supruga je jedua pijandurna žena bila. Čeli dan, čelu noć je ova žena u krčmi stanovala, i kaj je siromak muž s težkom delom skupaspravljal, to je žena sve na žganicu, pivo, vino, kinkus dala. Ov čudaj alkohol je ženi pamet smršal, tak, da je na ulicah, poljah kak ludna hodila. Već je kesna noć bilo, aug. 18-ga, i žena još je ně došla dimo. Irsacek je za nju išel u krčmu, gde ju je i našel. Žena je van jurisala na ulicu i u Vag rieku se je hitila. Na mrtvoma su nju iz talase vanvlekli.

— **Samoubojni soldat.** U Trencėnu se je jeden prosti soldat iz straha na smrt streil. Naime Matušek Janoš oficier-ski sluga je onoga zapoviěda dobil, da nek od njegovoga kapitana konja drugi dan na pet ur u red donese, tojest nek ga gori sedla. Nego Matušek se je čelo noć zabavljal i samo vu zorju je došel dimo i tak je zaspal, kaj se je ně mogel u vremenu gori zbuditi. Kada se je na zadnje gori stal, konj je već ně bil u štali, kapitan ga je sam u red donesil i onda vanjahal. Matušeka je strah prijel, misleći, da ga budu vezda oštro kaštigivali, i svojem oružjem se je u srce streil. Augustuš 18-ga su ga s soldačkom paradom na vekivečno mesto spravili. Jeden tragikum je samoubojstvi; i to, da je kapitanu niti ně u mišljenju bilo to, da bi momaka kaštigal, jako je ljubil spretanoga soldata i zato ga je ně zbudil, da nek se on jenkrat naspi.

— **Nesreća.** Miskolcska 12. topnik-pukovnija sada u Hidašnėmet občini drži svoje vjezbanje. Za vjezbanjem je Čak Lajoš kanonėr u Hernađ rieku išel se kupat. Više su ga opomenuli, da tam, gde se kupja, je pogibelni viš, ali Čak je ně poslušal na opomenosti. Komaj je u vodu stupil, vrtlog ga je prijel, i nesretni soldat je u vodu vitnul.

— **Demonstracija proti magjarske zastave.** Tekuceg meseca 18-ga dana je bil magjarskomu kralju rođendan. Na ovim danu u čielim orsagu, gde su državni uredi, škole, sviđgi magjarsku zastavu vandeneju. Tak se je pripelilo i u našim susedstvom, u Varaždnu. I ovdje je na on dan na financ-direkcijski zidanci magjarska i hrvatska zastava visela. To vidići nešteri hrvatski momaki, hapili su demonstraciju delati proti magjarske zastave. Kaj ne bude vekša halabuka nastala, su obedve zastave za mešom doli vzeili, i proti hantovnike iztragu podigli.

— **Toča.** U mežlaborskim kotaru je tekuceg meseca 15-ga dana poslie podne okoli 2 ure gorostasna velika toča bila, koja je po prilici 45 minute trajala. Led je na 30–40 centimeter visoko stal na poljah. Sve žito i rastline su se uništile. Kvar je jako veliki i stanovnici pred glada stojju.

— **Priestolonasljednik.** Ferenc Ferdinand kr. knez, priestolonasljednik se je u minučem ponedek u Pola putoval na morske vjezbanje, koji budu do aug. mesec 29-ga dana trajat. Odonut će onda nazajputovati

u njegov blihnbachski kaštel, September 6-ga dana otide u Kiel (Nemskiorsag) gde bude nastočen na nemške vjezbanji. Iz Kiela bude priestolonasljednik na Magjarskiorsag putoval na stropkėiske manėvre.

— **Japanske ratne ladje u Fiumi.** Dvě japanske ratne ladje, i to: »Kurama« i »Tone« zvane budu september 2-ga dana pod Shimamura admirala vođenje u Fiumu došli, i tamo do septembar 7-ga ostali.

— **Iz težaka sveučilišni profesor.** J. C. Lieblein kristianijski sveučilišni profesor je u Eidsvald občini u svoji 84 godišnji dobi umrl. Ov profesor je u čielu Europi glasoviti bil kakti egyptologuš. Do njegve 20. godine je fabrični težak bil; onda je činovnik postal, već učitelj, i kada je 28. godine dostigel, zapisati se je dal na sveučilište. Staroga učenjaka je srčna uzma zaklala.

— **Veliki ogenj u Triestu.** Na novim Ferenc Jozef pristaništu stojeći veliko drvoskladište se je aug. 19-ga u noći, od pol-jedenajsti uri vužgalo. Svi triestski vatrogasci su k ognju vanrukovali. Kvar je vanredno veliki. Tak misliju, da je netko skladište vužgal.

— **Onėmil je od straha.** U Kišsoda (Temešvarmegjija) občini Szabados Vendel vlastelin, kada je u noći dimodolazil, su na njega nepoznati činaci jurisali. Szabados je od straha onėmil. U temešvarki špital su ga odnesli.

— **Kolera v Hrvatskoj.** Strašna bolest, kolera, od koje vezda vnoگو pišu, i zbog kojega betega vnoگو ih vmerje, pojavila se je u susedstvu u Krizovljani poleg Varaždina na bregu Falinić. Šest ih se je već obetežilo. Zbog toga su zaudare postavili k varaždinskom mostu, da nek paze na putnike. Jer ako nešči iz Varaždina dojde, pregledaju ga, jeli nije betezan. Ako nikakvu falingu na njem nenajdu, pitaju ga odkud je, pak to u Csăktornya javljaju velikom sudcu, gde ga opet vizitiraju, prije da ga doma puste. I doma u njegovom selu kontroliraju ga, dok se ne čisto osvedoćuju, da isti čisto zdrav. Što železnicom u Csăktornya iz Varaždina dojde, bude vizitiran na železnici, i ako opaziju, da človek ima kolera, odmah ga odnesu u špital, gde ga tak dugo držuju, dok ne ozdravi, ili ne umre. Grđi beteg je kolera. Uvek bluje, i ima strašno čištenje (drišu). Ovoga betega osobito oni ljudi dobiju, koji su nečisti, koji se ne pošteno hranuju, koji nezrelog sada jeju, pak za tēnu vodu piju. Ovoga betega more jedan od drugoga dobiti. Zato su bobnjali i odredili, da ljudi nesmiju u Hrvatsku iti, dok ov beteg v susedstvu traj. I mi ljude na to opominjamo. Nek ne idu nit na sejem, nit na Bistricu, jer ako nešči kolera odonud donese, i drugi moremo toga betega dobiti, pak onda ne samo jedan človek, nego i po jezero ih bude umrlu.

— **Orsački sejem.** U Dravavásárhelyu 4-ga ovoga meseca konjski sejem se bude obdržaval. Ali rogasta marha se ne bude prodala.

Gabona árak. — Ctena zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	20 90 —
Rozs	Hrz	15 60 —
Árpa	Ječmen	15 50 —
Zab	Zob	16 60 —
Kukoricza	Kuruza suha	15 00 —
Fehér bab új	Grah beli	23 00 —
Sárga bab	zúti	17 30 —
Vegyes bab	zútsán	16 20 —
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	28 00 —
Tökmag	Köscice	26 40 —
Bükköny	Grahorka	13 60 —

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén- és hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használhatók főleg csúszos bántalmaknál és ideggyógyulásoknál. Tűz-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Széles kezelési, jutányos árak. Gyógy- és zenéj. ninc. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

AZ IGAZGATÓSÁG.

2 polg. isk. fiú vagy leány-növendéket

683 1-1

teljes ellátásra elfogad egy gyermektelen iparos család.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Egy jó erkölcsű fiú könyvkötő tanulónak felvételik

Strausz Sándor könyvkötészetében Csáktornyan.

1908., 1909. és 1910. évi kitűnő minőségű

rizlingbor

eladó.

Bővebbet:

Várady Sándor

földbirtokosnál : Fridau.

FRITZELAKK NUMATA

padlófesték a legjobb zománclakkieslék házi használatra. butornak ajtónak s ib

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓSI ELEGÁNS! KIADÓSI

Használatban a **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etikettre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: Graner Testvéreknél Csáktornya.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy mindennemű

férfi- és női fehérneműt, függönyt

a legszebben és különös fennnyel **tisztítok.**

Becsés pártfogást kérve, maradok

kiváló tisztelettel

SZABÓ FERENC

Csáktornya, gróf. Festetics-utca 7.

683 1-2

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy Csáktornyan a Gróf Festetics-utcában levő saját házamban egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

fényképészeti műtermet

rendeztem be.

Felvételeket bármely időjárás mellett eszközök. Minden nagyságban készíthető képeim kiálljak a versenyt minden más műteremben készültekkel.

Szíves pártfogást kérve, maradok

teljes tisztelettel

685 1-2

Herzigonja Alajos.

071 09

Csak
ANIMO
pezsgőt igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-600 K.

Hecht Bankház Részvénytárs.
Budapest, Ferenciek-tere 6.

•• Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű ••

== eredeti „OTTO“ motorok ==

benzin-benzol-petrolin-szivogáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 „ „
czimbalom . . 100 „ „

Alábbi világhírű czégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók

•• Régieket átcsereél ujra ••

Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Pályázati hirdetmény.

Az 1911/1912. tanévre, 1000 kor. fizetés, egy szoba, egy konyha és egy tanteremből álló lakás, 160 kor. fűtési és világítási átalánnyal javadalmazott

tanítónői állásra

pályázat hirdettetik. — Az állást elnyerő köteles 12 magántanuló leányt a csáktornyai áll. polg. leányiskola tanterve és órarendje szerint a hittan kivételével, az összes tantárgyakra tanítani. Működési bizonylattal és oklevéllel felszerelt kérvények 1911. szept. 5-ig HADROVICS ELEK körjegyző címére küldendő. Az állás szept. 10-én elfoglalandó.

•• Az iskolaidény alkalmára ajánlom dúsan felszerelt ••

gyermekfehérenemű,
gyermekharisnya,
gyermekkalap,
gyermekcipő

és egyéb felszerelésekből álló raktáramat a bevásárló szülők szíves figyelmébe.

Szolid kiszolgálás! : Jutányos szabott árak!

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlv. maradok teljes tisztelettel

Finom férfi és női fűzős és cuogos
BOX-CIPŐ párja 8-50 K

•• Kelemen Béla. ••

Finom férfi és női fűzős és cuogos
BOX-CIPŐ párja 8-59 K

**STOCK-COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi
borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

„Kulatár“

szobrász- és építőművészek által tervezett
kész művészi síremlékek állandó kiállítása

Budapest, VIII., Köztemető út 4 szám.

Telefon 91-76.

Iroda.

BLUM LAJOS sírkőraktárában.